

Otvorený list premiérovi a ministrovi školstva: Žiadame ukončenie dlhoročnej finančnej diskriminácie cirkevných a súkromných škôl, ich žiakov, rodín a učiteľov

Vážený pán premiér Igor Matovič, vážený pán minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Branislav Gröhling,

obraciame sa na Vás ako na zástupcov najvyššej výkonnej moci v Slovenskej republike so žiadosťou o čo najskoršie ukončenie dlhoročnej finančnej diskriminácie neštátnych škôl a školských zariadení, presne v súlade s Programovým vyhlásením vlády.

Aktuálna situácia, ktorá už viac ako desaťrocie umožňuje zriaďovateľom konkurenčných verejných škôl a školských zariadení prideliť cirkevným či súkromným školám len 88% financií v porovnaní s verejnými subjektmi v kapitole tzv. originálnych kompetencií (t.j. na materské školy, jazykové školy, ZUŠ, školské zariadenia ako školské jedálne, školské kluby detí či centrá voľného času), je hlboko diskriminačná, porušuje princíp rovnakého zaobchádzania a je nutné ju čím skôr zmeniť.

Táto nerovnosť a diskriminácia zasahuje nielen školy a učiteľov, ale aj ich žiakov a rodičov, ktorí platia dane rovnako ako rodičia žiakov verejných škôl. Cirkevné a súkromné školy sú tak výrazne poškodzované nielen po finančnej, ale nepriamo aj po materiálnej i personálnej stránke. Bez pretrvávajúceho objektívneho zdôvodnenia zo strany kompetentných orgánov zastupujúcich štát na úseku školstva je hrubým zasahovaním vyššej moci obmedzovaný ich rozvoj a kontinuálna prosperita. Snaha o ich udržanie a zlepšovanie v drvivej väčšine škôl stojí len na ochote a obete jednotlivcov – učiteľov, riaditeľov, rodičov žiakov.

Vo vyspelejšej spoločnosti 21. storočia je neprijateľné, aby vzdelávanie určitej skupiny žiakov - žiakov neštátnych škôl - bolo odkázané na milosť a nemilosť miestnych samospráv, ktoré sú často zriaďovateľmi konkurenčných verejných škôl a ktorých zástupcovia sa môžu svojvoľne rozhodnúť, ako nízke percento finančných prostriedkov cirkevným či súkromným školám pridelia.

Dovoľujeme si pripomenúť, že rodičia majú plné právo, aby ich deti boli vzdelávané podľa ich presvedčenia a štát má na to vytvoriť podmienky, nie klásť polená pod nohy. Dovoľujeme si tiež pripomenúť, že sú to práve cirkevné a súkromné školy, ktoré často dosahujú nadpriemerné, vynikajúce výsledky vo vzdelávaní a v porovnávacích rebríčkoch škôl sa umiestňujú na popredných priečkach. Napriek tomu, že patria k špičke vo vzdelávaní na Slovensku, sú odkázaní na priazeň či

nepriazeň samospráv. Pritom ako v minulosti povedal bývalý prezident Združenia katolíckych škôl Slovenska Ján Horecký faktom je, že „formačný vplyv, princípy kresťanských hodnôt a postojov sú užitočné nielen deťom, ktoré v nich rastú, ale celej spoločnosti – pôsobia preventívne proti kriminalite, drogám, nihilizmu a hodnotovej prázdnote; pôsobia inšpiratívne a eticky, pozdvihujú morálku národa, jeho pracovitosť, pozitívnu orientáciu, vyšší životný princíp než je len každodenné prežívanie; pôsobia pro sociálne a pro rodinne, kresťania majú štatisticky viacej detí, starajú sa o svojich starých a chorých, lepšie znášajú i ťažšie časy, hneď sa nebúria a neradikalizujú, naopak pôsobia stabilizačne a prinášajú do spoločnosti pokoj a dlhodobú víziu, ich život je nasmerovaný do spoločenstva nielen k sebeckému uspokojeniu individuálnych požiadaviek. Kresťanské prvky v spoločnosti sú nielen najlepšia prevencia proti rozkladu civilizácie (kriminalita, psychopatologické javy,...) ale i perfektné riešenie pre mnohé sociálne problémy (charita, sociálna odkázanosť a pod.), a pozdvihujú národ od duchovnej a kultúrnej oblasti až po pozitívny demografický vývoj spoločnosti.“

Vážený pán premiér, vážený pán minister,

dovoľujeme si Vás požiadať, aby ste bezodkladne ukončili diskrimináciu cirkevných a súkromných škôl, aby ste sa zasadili za rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu aj pre ich žiakov, a to navrátením financovania škôl do kompetencie Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) a rovnakým financovaním škôl bez ohľadu na ich zriaďovateľa.

Dovoľujeme si pri tejto príležitosti pripomenúť aj ďalší chorý prvok vo vzťahu štátu k neverejnému školstvu a tým je fakt, že zriaďovatelia štátnych škôl rozhodujú o školách iných zriaďovateľov (cirkevných a súkromných škôl) tým, že im určujú počet otváraných tried v prvých ročníkoch všetkých typov stredných škôl. Nevieme si predstaviť podobnú absurdnosť aplikovanú v iných oblastiach života (napr. že by automobilka určovala svojej konkurencii počet závodov, ktoré môže otvoriť), no v školstve zjavne môže rozhodovať moc namiesto zdravej súťaže o čo najlepšiu kvalitu výchovy a vzdelávania. Aj tento problém je potrebné vyriešiť čím skôr a to návratom tejto kompetencie pod MŠVVaŠ SR.

Vážený pán premiér, vážený pán minister,

súčasný stav diskriminačného financovania cirkevných škôl a školských zariadení je okrem iného porušením medzinárodného práva, v rámci ktorého existuje Zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní a je tiež porušením Dohody medzi Slovenskou republikou a

registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami o náboženskej výchove a vzdelávaní. Oba dokumenty zhodne stanovujú, že cirkevným školám sa poskytuje finančné zabezpečenie v rovnakom rozsahu, ako ho majú všetky ostatné školy. Nakoľko SR uznáva svoje medzinárodoprávne a vnútroštátne záväzky, je to o dôvod viac k čím skoršiemu odstráneniu tohto diskriminačného stavu. O to Vás týmto otvoreným listom úctivo žiadame.

S úctou

Tomáš Kováčik, Asociácia za život a rodinu
Daniel Masarovič, Združenie katolíckych škôl Slovenska
Martina Bednáriková, Pro-Life Action
Stanislav Trnovec, Klub mnohodetných rodín
Patrik Daniška, Inštitút pre ľudské práva a rodinnú politiku
Anton Chromík, Aliancia za rodinu
Martin Komár, Nadácia Slovakia Christiana
Marek Nikolov, Pastor bonus
Ľubica Černá, Nezávislé kresťanské odbory Slovenska
Vladimír Ďurikovič, Hnutie Kresťanských rodín na Slovensku
Mária Raučinová, Katolícke hnutie žien Slovenska
Zdenko Králik, Diakonia Hnutia Svetlo-Život na Slovensku
Peter Jakub, Centrum pre rodinu sigord
Anna Kováčová, Svetové hnutie matiek
Gabriel Chromiak, CPR Trenčín
Ivan Wallenfels, Gianna, n. o.
Juraj Šúst, Spoločenstvo Ladislava Hanusa
Martin Mekel, Gréckokatolícka rómska misia
Monika Hricáková, Priatelja Quo Vadis, o.z.
Jozef Mikloško, Katedra prenatálnej medicíny a psychológie pri VŠ SV Alžbety
Mária Machová, JUŽANIA - RC Južanček
Robert Mátéffy, Inštitút Leva XIII.
Július Jenis, OZ Centrum pre rodinu – Nitra
Ľubomíra Semešová Cehuľová, Spoločenstvo Kráľovnej rodiny
Ivana Kovaľová, Aliancia za život
Renáta Ocilková, Ženy ženám